

Kotitalous

Aineen kuvaus

Kotitalouden opetus kehittää arjen hallinnan edellyttämiä käytännön taitoja, yhteistyövalmiuksia ja tiedonhankintaa sekä niiden soveltamista arkielämän tilanteissa. Tehtävänä on ohjata oppilasta ottamaan vastuuta terveydestään, ihmissuhteistaan ja taloudestaan sekä lähiympäristön viihtyisyydestä ja turvallisuudesta.

Kotitalouden opetus perustuu käytännön toimintaan ja ryhmässä toimimiseen sekä oppilaan omien lähtökohtien huomioon ottamiseen ja kokonaisvaltaisen kasvun tukemiseen. Oppiaineessa perehdytään moniin ihmisen hyvinvoinnin ja hyvän elämän kannalta tärkeisiin kysymyksiin, jotka käsittelevät nuorta itseään, kotia ja perhettä sekä niiden yhteyksiä muuttuvaan yhteiskuntaan ja ympäristöön. Kotitalouden opetus tarjoaa mahdollisuuksia soveltaa käytäntöön useiden eri alojen tietoa.

Kotitalouden arvioinnissa taidot jaetaan kolmeen ryhmään, joita ovat tiedonhankinta- ja tiedonkäsittelytaidot, käytännön toimintataidot sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikkien edellä mainittujen osa-alueiden taidot. Opettaja arvioi oppilaan tuntityöskentelyä, kirjallisia tehtäviä ja käytännön työkokeita. Oppilas tekee itsearvioinnin kaikilta kolmelta taitojen osa-alueelta. Itsearvioinnin ja opettajan kanssa käytävän palautekeskustelun tarkoituksena on tukea ja kannustaa oppilasta kehittymään taitojen eri osa-alueilla ja löytämään omia vahvuuksia.

Luokka 7

VUOSILUOKKA 7

Tavoitteet

Oppilas oppii

- ymmärtämään hyvien tapojen ja tasa-arvon merkityksen yksilön ja perheen hyvinvoinnin kannalta
- pohtimaan kotitalouden arjen hallintaa ja sen yhteyksiä omiin valintoihinsa ja toimintaansa
- tekemään ruokatalouden hoitoon liittyviä perustehtäviä
- tekemään asunnon ja tekstiilien hoitoon liittyviä perustehtäviä
- käyttämään tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja kestävästi kehityksen mukaisia aineita, välineitä ja työtapoja
- toimimaan harkitsevana ja vastuunsa tuntevana kuluttajana sekä tiedostamaan kulutukseen liittyviä ongelmia
- tiedostamaan kotitalouksien toimintaan liittyvää kansallista kulttuuria sekä kansainvälistymisen ja monikulttuurisuuden tuomia mahdollisuuksia

Sisällöt

Ravitsemus ja ruokakulttuuri

- ravitsemussuositukset
- terveellinen ruoka
- ruoan laatu ja turvallisuus

- ruoka-aineiden säilytys
- perusruoanvalmistusmenetelmät
- perusleivontamenetelmät
- aterioiden suunnittelu ja erilaiset ruokailutilanteet suomalaisessa ruokakulttuurissa
- ruokakulttuurien muuttuminen
- erityisruokavaliot (laktoosi-intoleranssi, maitoallergia, keliakia)

Perhe ja yhdessä eläminen

- ruokailuun liittyvä suomalainen tapakulttuuri
- kodin vuotuiset juhlat
- sosiaalinen vastuu ja toisen ihmisen huomioon ottaminen
- tasa-arvo ja ajankäyttö perheessä

Kuluttaja ja muuttuva yhteiskunta

- oman rahankäytön suunnittelu
- elintarvikkeiden pakkausmerkinnät
- kuluttajan vastuu ja vaikutusmahdollisuudet
- tuotteiden ja palvelujen hankinta ja käyttö
- kulutuksen ympäristövaikutukset

Koti ja ympäristö

- asunnon ja tekstiilien hoito
- kotitalouden jätehuolto
- kotitalouskoneiden ja kodin laitteiden käyttöä

Arviointi

Kotitalouden arvioinnissa taidot jaetaan kolmeen ryhmään, joita ovat tiedonhankinta- ja tiedonkäsittelytaidot, käytännön toimintataidot sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikkien edellä mainittujen osa-alueiden taidot. Opettaja arvioi oppilaan tuntityöskentelyä, kirjallisia tehtäviä ja käytännön työkokeita. Oppilas tekee itsearviointin kaikilta kolmelta taitojen osa-alueelta. Itsearviointin ja opettajan kanssa käytävän palautekeskustelun tarkoituksena on tukea ja kannustaa oppilasta kehittymään taitojen eri osa-alueilla ja löytämään omia vahvuuksia.

Tiedonhankinta ja tiedonkäsittelytaidot:

- taito hankkia tietoa
- taito seurata suullisia ja kirjallisia ohjeita
- taito hallita merkkejä ja symboleja

- taito laskea ja mitata

Käytännön toimintataidot:

- taito tehdä käsillä
- taito suunnitella ja organisoida työskentelyä ja toimintaa
- taito ylläpitää järjestystä
- taito käyttää välineitä ja koneita
- taito toimia työturvallisesti
- taito toimia hygieenisesti

Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot:

- taito huomioida omia ja toisten voimavaroja
- taito työskennellä toisten kanssa
- taito päästä sopimukseen
- taito ymmärtää toisten näkökulmia ja tunteita

Päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot

Oppilas

- osaa noudattaa hyviä tapoja ja ottaa muut huomioon käyttäytymisellään sekä toimia itsenäisesti ja ryhmässä
- tuntee kotitaloustyön suunnittelun, tasapuolisen työnjaon ja ajankäytön perusteita ja osaa soveltaa niitä oppimistilanteessa

Käytännön työtaidot

Oppilas

- tuntee ruoka-aineiden ominaisuuksia, tavallisimpia ruoanvalmistuksen menetelmiä ja osaa käyttää näitä hyväkseen ruoanvalmistuksessa
- osaa valmistaa ohjatusti suomalaisia perusruokia ja leivonnaisia ja koostaa ateriansa ravitsemussuositukset huomioon ottaen
- osaa käyttää tarkoituksenmukaisia työtapoja ja tavallisimpia kodinkoneita ja -välineitä turvallisesti
- osaa tulkita tekstiilien hoito-ohjeita ja hoitaa tavallisimpia tekstiilejä
- osaa kodin siivouksen perustehtäviä
- osaa toimia ympäristöä säästäen, valita tarkoituksenmukaisia pesu- ja puhdistusaineita sekä huolehtia kodin jätteiden peruslajittelusta

Tiedonhankinta- ja käsittelytaidot

Oppilas

- osaa etsiä ja hyödyntää kotitalouden tietoja eri lähteistä, tulkita yleisimpiä tuote- ja pakkausmerkintöjä ja symboleja sekä pohtia erilaisen tiedon luotettavuutta
- osaa pääpiirteittäin kertoa mistä kotitalouksien menot koostuvat ja tehdä oman rahankäyttösuunnitelmansa
- tuntee tärkeimmät kuluttajan vastuuseen liittyvät asiat ja vaikutusmahdollisuutensa